

Orna Lutski - "Flags The Travel"

Razstava Orne Lutski je sestavljena iz treh osnovnih elementov: sredozemske kotline – kot platforme in konceptualne osnove; zastave – kot glavnega likovnega motiva; in parafraze pristne podobe zastave – kot odlične feministične interpretacije obstoječih simbolov. Umetnica odločitev, da se loti državnih zastav sredozemskih držav je refleksivna in enakopravno obravnava zastave sosed ob istem morju. Njena uporaba simbolov in barv, ki ponazarjajo zastave sosed, izraža gonilno silo te razstave – močenski.

Sredozemsko morje

Zemljepisno območje, ki ga obravnava umetnica, leži na treh celinah, na njihovih obalah pa se je rodila zgodovina. Edinstvene umetnosti in kulture tega dela sveta ni mogoče razumeti brez poznavanja zemljepisnih podatkov, na katerih temelji ta zgodovina. Nemogoče jo je doumeti brez poglobljanja v to, kako narava skrivnostno prežema zgodovino in umetnost, brez proučevanja, kako se te obale odražajo v arhitekturi, ki je nastala na njih, in kako na meje vplivajo irjenje ver in selitve jegulj. Nemogoče jih je spoznati brez raziskovanja rečnih tokov ter predelov, kjer rastejo trta in oljke, pa tudi ne brez omemb zgodb, ohranjenih v starih rokopisih in pomorskih prirobnikih, slovarjih izumrlih ali ponovno oživljenih jezikov, narečij in slengov, ki so se neovirano spreminjali in razvijali v času in prostoru.

Potovanje projekta zastav med sredozemskimi državami je prav tako del irskega koncepta dela Orne Lutski, ki je na splošno povezan s temo mobilnosti. Tokrat ženska v teku prekroji meje kot nosilka bakle, ki si prizadeva predstaviti svoje stališče, kamor koli jo zanese pot.

Zastava

Pogled na državno zastavo vedno prebudi močan čustven odziv, predvsem zaradi vzorca, barv in simbolov, ki naj bi govorili o naših vrednotah tistih, ki jo obesijo na drog. Zastave so prvotno nastale za signaliziranje in identifikacijo in to nalogo opravljajo še danes. Glavni namen zastav je buditi občutek pripadnosti in ponosa med tistimi, ki jo nosijo, ta učinek pa je še močnejši zaradi nacionalizma kot izraza domoljubja. Po navadi zastavo sestavljajo simboli, liki in barve, ki odražajo zgodovinske dogodke v politični tvorbi, ki jo predstavljajo, njeno temeljno ideologijo, kolektivni spomin, moto, ki mu tamkajšnji prebivalci sledijo na barikade, itd. Ko se ti dejavniki spremenijo, se spremeni tudi vzorec zastave, zlasti na začetku vojne, družbene revolucije ali ob ozemeljskih spremembah, ki ustvarijo potrebo po novem simbolizmu.

Močenski

S preobrazbo pod rokami Lutskijeve zastava začne uinkovati mehkeje in uzremo jo z zornega kota, ki se nekoliko razlikuje od njenega dejanskega oziroma sprejetega pomena. V svojem umetniškem ustvarjanju umetnica zastavo osvobodi moške nadvlade in jo konceptualno in likovno zaupa ženskemu rokam. S kategorično uporabo fotografij ženskih rok jo združuje z novo podobo, ki jo uprizarja in ureja za vsako ustvarjeno zastavo, kot nasprotje upodobitve moških, ki z vsakega droga plapolata kot trdnjava moških kosti.

Vse ženske roke, ki jih umetnica fotografira, prihajajo iz sveta dejavnega udejstvovanja in razkrivajo veliko podrobnosti o starosti, osebnosti, poklicu, moški ali ženski svojih lastnic. Zaradi ženske razsežnosti, ki jo umetnica daje zastavi, ta postane bolj občutljiva in manj uradna ali simbolična. Veliko ženskih rok, ki se pojavijo na zastavah, je obvezanih ali ovitih, kar govori o generacijah, ko so bile ženske roke zvezane in ženski glasovi neslišni. Postopno odpiranje rok pa ponazarja nadaljevanje ženskega boja, ki ima pred sabo dolgo pot, polno bitk in ovir, dokler ne bodo doseženi vsi cilji.

Ženska adaptacija moških Orne Lutski v obliki uveljavljenih državnih simbolov, ki jih držijo njene prijateljice, ni razkazovanje moški. Za njena dela ni značilno slepo kljubovanje, ki ga poznamo iz feministične umetnosti sedemdesetih let. Hkrati pa njeno feministično sporočilo ni popolnoma ločeno od političnega konteksta (v katerem ženska po navadi ni prisotna). Z uporabo ženske prefinjenosti, mehkih in barvitih tkanin in muslinastih trakov – dozdevno izmuzljivih elementov, ki lahko odvrnejo pozornost od glavnega sporočila njenega dela – umetnica ponuja posebno alternativo še vedno prevladujoči patriarhalni kulturi in predlaga podobo druge prihodnosti, ko bodo ženske veliko bolj v ospredju.

Več o razstavi: <http://www.the-travel.co.il>